SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. CI. No. 31. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, FEBRUARY 16, 1994. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 16-го ЛЮТОГО 1994. Ч. 31. РІК CI.

Редактор „Всесвіту" відвідує УНС

У редакції „Свободи" (зліва) ред. О. Микитенко і ред. М. Галів.

Джерзі Сити, Н. Дж. (О. К.). — Олег Микитенко, редактор журналу „Всесвіт", що виходить вже від 1925 року із постійними перекладами зі світової літератури, перебуває саме тепер вдруге в ЗСА, щоб відвідати ряд українських осередків та познайомити спільноту зі складними умовинами праці, в яких зараз знаходиться редакція журналу.

О. Микитенко приїхав на запрошення Наукового Товариства ім. Шевченка в ЗСА і своїх друзів з надією, що зуміє зацікавити українську громаду долею „Всесвіту" і найде зрозуміння та допомогу для того виімкового журналу, в якому, як каже редактор, досі вже поміщено понад 50 повістей відомих американських авторів у перекладі на українську мову. Однією із перших зупинок на шляху по українських осередках були відвідини Українського Народного Союзу, де ред. О. Микитенко прибув в товаристві директора канцелярії НТШA ред. Миколи Галіва.

У часі довших відвідин в домі УНС, ред. О. Микитенко відвідав головного предсідника УНС Уляну Дячук і представив її сьогоднішні трудноші редакції „Всесвіту" із браком паперу, технічних засобів, постійним зростанням цін та інфляцією, а відтак у гостині в редакції „Свободи" мав нагоду вимінятися досвідом із головним редактором Зеноном Сниликом та в його товаристві оглянути техніку праці найстаршого українського щоденника у світі.

У короткій інформаційній розмові ред. О. Микитенко сказав, що він задумує перебувати в ЗСА до кінця лютого, відвідати українські громади у Філядельфії, Вашінґтоні, Клівленді, Ню Йорку, побувати на Фльориді та відвідати УНІГУ. Всюди він плянує мати інформаційні доповіді та зацікавити слухачів цим виімковим українським журналом, який є незвичайно важливим засобом зв'язку українського літературного життя із світовим.

Переглядаючи зразки останніх чисел „Всесвіту", бачимо, що там находяться переклади із всієї світової літератури, як теж твори українських письменників та культурних і політичних діячів. З уваги на фінансову та технічну кризу в Україні, журнал мусів зменшити об'єм, обмежити кольорові ілюстрації та піднести передплату, навіть при зменшеній кількості чисел на рік.

Як інформує ред. О. Микитенко, „Всесвіт" появляється тепер у 25,000 примірниках, хоча раніше випускали його в одному мільйоні примірників, а передплату треба було в половині 1993 року піднести. Все ж „Всесвіт" має і тепер 20,000 вірних передплатників в Україні та у світі. Довідуємося, що редакція працює тепер у складі 21 осіб, а як видно з останніх примірників, у складі її відомі широко прізвища літераторів та письменників.

На запитання, хто із діяспорних українських письменників чи політично-громадських діячів співпрацює із „Всесвітом" та чиї твори вміщено на його сторінках, ред. О. Микитенко вираховує ряд відомих імен, як проф. Юрій Грабович, д-р Василь Маркусь, Остап Тарнавський, Марта Тарнавська, Віра Вовк, Ліда Палій, Олег Зуєвський та Ганна Черінь.

Делеґація польського сейму відвідала Україну

Київ (Р. Руденко). — Сюди у четвер, 10-го лютого, для зустрічі з керівниками зовнішньополітичних і економічних відомств прибула делеґація сейму Республіки Польща, очолювана головою комісії з закордонних справ сейму Броніславом Геремеком. В переговорах взяли участь голова Президентської служби України з зовнішньополітичних питань Антін Бутейко, заступник голови Верховної Ради Василь Дурдинець, голова комісії з закордонних справ Дмитро Павличко, інші керівники та представники партій і рухів.

По закінченні зустрічі у приміщенні Комісії Верховної Ради з закордонних справ відбулася пресова конференція, на якій Б. Геремек та Дмитро Павличко відповіли на запитання кореспондентів щодо співпраці і взаємодії України та Польщі. Як зазначив Б. Геремек, обидві держави співпрацюватимуть у рамках ініціятиви „Партнерство для миру". Д. Павличко погодився, що в цьому питанні, як і в багатьох інших, між Україною та Польщею немає розбіжностей. Створено 180 українсько-польських підприємств, підписано багато угод, але вони покищо не діють на повну силу.

Щодо тристоронньої заяви президентів України, ЗСА та Росії, ратифікації Верховною Радою договору Старт-1 і поступового роззброєння України, Б. Геремек вважає це найкращим свідченням того, що Україна бачить можливість зміцнення своєї безпеки і водночас вирішення економічних проблем.

КОЛЬОКВІЮМ В СПРАВІ ПІДРУЧНИКІВ

Ню Йорк. — Філологічна Секція Наукового Товариства ім. Шевченка влаштовує кольоквіюм присвячений проблематиці підручників з української мови для вживання в американських університетах. Запрошується членів секції та університетських викладачів. У справах зголошення та інформації слід звертатися до д-р Лариси Онишкевич на тел.: (609) 883-2488 (після 4-ої год.) Дата кольоквіюму: субота, 12-го березня, год. 11-та у приміщенні НТШ, 63 Четверра аве. в Ню Йорку.

Парляментарна програма „Канада — Україна" проводить черговий набір

Торонто. — Уже четвертий рік працює парляментарна програма „Канад-Україна", яку фінансує Фундація Українських Студій у Торонто, завдяки якій студенти українських шкіл мали змогу пройти тримісячне стажування у парляменті Канади.

Щойно з Канади повернулася група українських студентів у складі семи осіб. Новим у цій програмі є тепер те, що стажистів забезпечується стипендіями і мають змогу у лютому-березні цього року скласти іспити з TOEFL.

Тепер до приїзду в Канаду готується нова група студентів з України, стажування яких проходитиме в парляменті Канади у травні-липні цього року. У зв'язку з цим Ігор Бардин як президент Фундації Українських Студій у Торонто під час короткого перебування в Києві, провів з ними розмови.

Пресова Служба Президента України спростувала повідомлення аґентства Ройтер

Київ (УНІАР). — Тут 11-го лютого Пресова Служба Президента і Кабінету Міністрів України спростувала повідомлення інформаційного аґентства Ройтер з 10-го лютого, у якому зовсім неправильно викладені погляди Президента України Леоніда Кравчука щодо проблем навколо Сараєво.

Згідно з повідомленням аґентство Ройтер, Л. Кравчук начебто заявив, що не бачить альтернативи початкові санкціонованих ООН повітряних ударів по позиціях боснійських сербів. Отже, пояснює аґентство Ройтер, Президент України відійшов від попередньої політики щодо цього регіону.

Пресова Служба Президента України заявила, що ці твердження не відповідають дійсності. Навпаки, Президент Кравчук сказав, що Україна і Росія виступили проти втручання у справі Боснії, а також проти бомбардування позицій боснійських сербів. Погляди України і Росії збігаються там, де йдеться про мир, безпеку і захист прав людини. На запитання, хто має вирішувати питання, пов'язані з конфліктом навколо Сараєво, Л. Кравчук відповів, що, на його думку, ці питання має розглянути Рада безпеки ООН, оскільки йдеться про насильне втручання. Президент України також сказав, що для зупинення безумства можуть бути вжиті певні силові заходи, але це має вирішувати не одна держава, а світова громадськість. „Це має бути вирішене саме в міжнародних організаціях найвищого рівня", — сказав Л. Кравчук. Аґентство Ройтер подало інформацію, у якій перекручено зміст сказаного Президентом України.

Міністер закордонних справ України Анатолій Зленко, провів консультації з міністрами закордонних справ Еспанії, Єгипту, Росії, Хорватії, Югославії з приводу ситуації навколо Сараєво. Учасники консультацій зосередили увагу на питання, як запобігти загостренню конфлікту на Балканах та забезпечити успіх миротворчих сил ООН в реґіоні. Консультації з цих проблем відбулися також в ООН. Повернувшись в Україну, А. Зленко на пресовій конференції 11-го лютого зазначив, що під час консультацій він висловив перестороrу перед можливими провокаціями в разі бомбардування сербських позицій. Крім того, під час бомбардування можуть постраждати також миротворчі війська ООН, в тому числі й українські формації у їх складі.

Голова Комісії Верховної Ради України з закордонних справ Дмитро Павличко, на відміну від Президента України, вважає, що потурати вбивства не можна, бо така політика є антигуманною у ставленні до людей, які постраждали в наслідок недавнього конфлікту. „Я насмілюсь сказати, не зважаючи на думку лідера України, що треба це обговорити і подумати над цією проблемою. Росія лякає світ, заявляючи, що *втручання повітряних сил* НАТО в проблеми Боснії — це війна з росією. Але якщо далі світова громадськість потуратиме вбивцям, то це може закінчитися винищенням мусулман. Якщо ми захищаємо таке становище, то діємо антигуманно. Я за те, щоб повернутися до цієї проблеми на рівні найвідповідальніших політичних лідерів великих держав", — сказав Д. Павличко.

БОЛГАРІЯ І АВСТРІЯ ПРИЄДНАЛИСЯ ДО „ПАРТНЕРСТВА ДЛЯ МИРУ"

Брюссель, Бельгія. — Ще дві країни офіційно приєдналися до програми „Партнерство для миру", яку недавно запропонували керівники НАТО з метою розвитку військового співробітництва між НАТО і державами східньої частини континенту. У понеділок, 14-го лютого, цей документ підписали президент Болгарії Желю Желєв і прем'єр-міністер Латвії Вальдіс Біркавс.

Виступаючи на урочистій церемонії, що відбулася у головній квартирі НАТО, голова болгарської держави висловився за вступ з часом його країни в цю організацію як повноправного члена. „Ми розглядаємо участь у програмі 'Партнерство для миру' як перший крок на цьому шляху", — заявив він, підкресливши, що прагнення Болгарії до вступу в НАТО ні в якому випадку не можна розглядати як спрямоване проти Росії. Голова латвійського уряду сказав, що „Партнерство для миру" є відповіддю на зміни, що відбуваються на міжнародній арені. Він запевнив, що його країна буде прагнути стати активним і надійним партнером Північно-Атлантійського Оборонного Союзу. В. Біркавс сказав, що Латвія разом з Литвою і Естонією вже включилися у створення спільного військового об'єднання для проведення разом з країнами НАТО операцій для підтримання миру і надання гуманітарної допомоги.

Крім таких операцій, „Партнерство для миру" передбачає розвиток спільного військового плянування, організацію маневрів, підвищення сумісности збройних сил нових партнерів зі збройними силами НАТО.

Хоч програма „Партнерство для миру" викликала деяке розчарування ряду країн, які мали надію на розповсюдження на них ґарантій безпеки і швидкий вступ в НАТО, кількість держав, що приєдналася до неї, швидко зростає. Більш як за місяць, крім Болгарії і Латвії, її вже підписали Україна, Румунія, Литва, Польща, Естонія, Мадярщина і Словаччина.

ДОПОВІДЬ Л. ГОЛОТИ І П. МОВЧАНА В НТШ

Ню Йор. — Наукове товариство ім. Шевченка в Америці влаштовує доповіді на тему „Успіхи і проблеми", які відбудуться у неділю, 20-го лютого, о год. 3:30 по полудні в домі НТШ, 63 Четверта аве. між 9—10-ою вул. в Ню Йорку. З доповіддю про журнал для жінок „П'ята пора" виступить редактор, поетеса Любов Голота; доповідь „Товариства 'Просвіта' ім. Тараса Шевченка" виголосить голова товариства і депутат до Верховної Ради України Павло Мовчан.

ТВІР ПЕРА ВИДАТНИХ МИСТЦІВ УВІНЧУЄ 100-ЛІТНІЙ ЮВІЛЕЙ УНСОЮЗУ

Джерзі Сити, Н. Дж. (Г. Колесса). — Урочиста кантата до 100-річчя УНСоюзу — це злиття двох українських талантів, двох яскравих особистостей сьогодення. Микола Руденко та Іван Карабиць стали авторами твору, якому призначено увійти в історію.

— Це саме тут зародилася ідея написання кантати, — каже Іван Карабець, вітаючись з нами у редакції „Свободи". — Було це два роки тому під час розмови з головним редактором Зеноном Сниликом, який відкрив для мене багато цікавого і невідомого мені про Український Народний Союз. Усвідомлюючи, яку важливу ролю відіграла і відіграє ця організація для українського світу, я захопився ідеєю написання урочистого твору — кантати. Ідея ця запала мені глибоко в душу. Згодом прийшло вже офіційне запрошення на написання твору від головного предсідника УНС Уляни Дячук. Зустрівшись за деякий час з У. Дячук на Всесвітньому Конгресі Українців у Києві, ми детально обговорили майбутній твір, поділилися думками, як собі його уявляємо. Таким чином, ідея твору почала перетворюватися у конкретну частину моїх мистецьких плянів.

— І, мабуть, почалася співпраця з автором слів?

— Саме тоді я познайомився з Миколою Руденком, про якого багато знав і чув перед тим. Прекрасна, приємна людина, він запропонував мені уже готові для цієї цілі вірші, які так і називалися — „Кантата". На мою думку, текст повністю віддзеркалює те, що треба було б сказати в такий урочистий момент — яскраві художні образи супроводжуються піднесеним настроєм, вірші написані в дохідливій формі. З невеликими скороченнями, на які погодився Микола Руденко, я приступив до написання цього твору.

На фото: М. Руденко, І. Карабиць.

Нагадуємо читачам, що Іван Карабиць належить до найвидатніших українських сучасних композиторів. Випускник Київської консерваторії, учень Бориса Лятошинського і Мирослава Скорика, автор творів різних жанрів, серед яких важливе місце посідають вокально-симфонічні твори. Професор Київської консерваторії, Народний Артист України, він понад 10 років був одним із секретарів Спілки Композиторів України, а в 1992 році виконував обов'язки Першого секретаря СКУ. Директор міжнародного музичного фестивалю „Київ Музик Фест", радник Міністерства Культури України з питань музики, член Національної Комісії України у справах ЮНЕСКО.

М. Руденко — письменник, публіцист, драматург. Вірші почав писати ще у шкільному віці, і в 16 років отримав за них першу Республіканську премію. Навчався у Київському університеті, пройшов Другу світову війну, окопи бльокадного *Ленінграду*. Після війни видав понад 20 книг; кар'єра його швидко росла. Тоді письменник став на шлях оборони прав людини і нації, знаючи, що це може привести до тюрми.

Довідавшись про злочини Сталіна, письменник почав шукати причини, які уможливили жахливий терор і ґеноцид проти його народу. Вивчав ідеологів різних напрямків, філософів, економістів, аналізував, досліджував. І знайшов.

Ще в роки хрущовської „відлиги" написав прикметний твір „Слідами космічної катастрофи". Пізніше — роман „Чарівний бумеранг". Жанри цих творів тоді визначено як гіпотеза письменника, але сьогодні стало очевидним: М. Руденко уже тоді застерігав людство перед атомною загрозою, закликав до створення суворих законів міжнародного космічного права. Написане М. Руденком понад 30 років тому є таким актуальним сьогодні!

Дослідження в економіці також привели М. Руденка до незвичайного відкриття. Він побачив, що марксове економічне вчення посуває імперію до розрухи, голоду, хаосу. Лист за листом посилає він до керівників ЦК КПСС, закликаючи зу-

(Закінчення на стор. 3)

КВИТКИ НА ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ УНС

Ню Йорк. — Квитки на ювілейний концерт для вшанування 100-ліття Українського Народного Союзу від четверга 17-го лютого буде можна набути тільки в касі Карнеґі Голл. Замовлення квитків на кредитні картки можна робити, телефонуючи на число (212) 247-7800. Ювілейний концерт відбудеться в суботу, 19-го лютого, в год. 8-ій вечора в Карнеґі Голл у Ню Йорку.

В АМЕРИЦІ

РІК ПІСЛЯ ТОГО, як Конґрес схвалив нове розмежування виборчих округ, що у свою чергу допомогло багатьом членам меншинних груп в ЗСА бути обраними до Конґресу, це розмежування стоїть тепер під знаком питання. З усіх боків виникають питання чи згадані зміни були законними, а якщо вони наберуть вагомости то обрані представники цих округ можуть понести великі втрати. Одначе ця справа починає набирати ширшого розголосу тому, що багато виборчих округ квестіонують ці зміни в судах.

ВИСТУПАЮЧИ У НЕДІЛЮ, 13-го лютого, на програмі „Цього тижня" телевізійної мережі Ей-Бі-Сі, секретар Департаменту оборони Вілліям Перрі сказав, що НАТО застановляється над посиленням бомблення та поширення його засягу, якщо боснійські серби не припинять негайно обстрілювання Сараєва. Одначе він відразу підкреслив, що якщо серби погодяться до 21-го лютого передати свої позиції довкола Сараєва миротворчим загонам Організації Об'єднаних Націй та відтягнуть свою важку артилерію на віддаль 12,4 миль від міста, бомбардування не буде.

КОЛИШНІЙ ВІЦЕПРЕМ'ЄР лідер партії „Вибор Росії Єгор Гайдар повідомив, що має намір створити нову партію, яка б об'єднала російських реформаторів. Спостерігачі мають сумніви щодо успіху цієї ідеї, оскільки чимало колишніх прихильників і однодумців Є. Ґайдара відвернулися від нього після поразки його партії на виборах у Державну Думу 12-го грудня минулого року. Як відомо, тоді перемогла партія реваншиста-імперіяліста Владіміра Жіріновського. „Тільки скоординовані дії і обґрунтовані пляни забезпечать нам перемогу на президентських виборах 1995 року", — сказав колишній російський віцепрем'єр.

У СВІТІ

ЛІДЕР ЗУЛЮСІВ Монґосуту Бутелезі заявив, що його партія Інката не братиме участи у квітневих парляментарних виборах в Південно-Африканській Республіці, оскільки очолюваний Нелсоном Манделою Африканський національний конґрес відкинув вимогу зулюсів щодо автономії і децентралізації влади в країні. Спостерігачі передбачають, що вибори можуть означати не кінець системи апартеїду, а початок громадянської війни між білою меншиною, зулюсами і прихильниками Н. Манделі. Ще раніше про свій намір бойкотувати квітневі вибори заявили праворадикальні об'єднання білого населення ПАР. Національна партія президента де Клерка цілком втратила свою популярність і в новому парляменті, в найкращому разі, дістане одну-дві, та й то другорядні, міністерські течки.

ЛОНДОНСЬКА ГАЗЕТА „Сандей Експресс" висловила передбачення, що після Джана Мейжора пост прем'єра Великобританії займе Майкл Портілло, якому в минулому році виповнилося лише 40 років. Саме він є справжнім ідейним спадкоємцем Маргарет Течер, продовжуючи її „тверезі" погляди на світ. „Він є „євроскептиком"" стримано ставиться до Европейської спільноти і має намір обстоювати британський суверенітет в Европейському союзі, виступає як енергійний прихильник обмеження державних видатків, за зменшення сфери прерогатив державних органів". Газета цитує висловлювання М. Портілла: „Ми повинні викинути на смітник всі ті дурниці, якими нас цілі десятиріччя годували соціологи. Настав час повернутися до відвертої розмови і традиційних вартостей. Величезну більшість в країні складають гідні, працелюбні, законопослушні люди... Певна річ, вони хочуть, щоб потребуючі діставали допомогу. Однак вони проти того, щоб допомагати тим, хто сам не застосовує ніяких зусиль".

ВІДОМИЙ ФРАНЦУЗЬКИЙ дослідник морів і океанів Жак-Ів Кусто в інтерв'ю для журналу „Фіґаро" заявив, що організує міжнароду акцію протесту проти теперішніх морських законів. Він вимагає, щоб на стан морів і океанів звернули увагу міжнародні організації і владні структури, підкреслюючи, що „мова йде не просто про знищення води, а про справжній вандалізм". Ж.-І. Кусто пропонує в найближчому майбутньому переглянути міжнародну реґляментацію морських перевезень, організувати міжнародну контролю щодо всіх без вийнятку кораблів, які заходять у будь-який порт і, нарешті, запровадити великі грошові кари за порушення законів, які забороняють занечищувати моря і океани.

ЗГІДНО З ДАВНЬОЮ традицією, японські селяни, перед тим як висаджувати в поле бурякову розсаду, б'ють гичку палицями. Донедавна вчені вважали цю традицію непотрібною звичкою, яка не має ніяких поважних підстав. Однак добре відомо, якими прискіпливими є японці — от вони й вирішили перевірити ту химерну звичку в наукових лябораторіях. Виявилася дивовижна річ: після „побиття" буряки, салата, капуста і селера мають значно більший опір до захворювань, ростуть краще і навіть мають приємніший смак. Тепер японські агропромислові фірми вже розробляють спеціяльну техніку для „механічної провокації стресу" — так називається ця нова метода у сільському господарстві.

SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holydays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні: (202) 347-UNAW. (202) 347-8631 (факс)

Postmaster: Send adress changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку-$22.00, на 3 місяці-$12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси-$1.00
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Крок на шляху до миру на Близькому Сході

На телевізійному екрані показували в минулу середу, 9-го лютого ц. р. церемонію підписання у Каїро, у присутності єгипетського президента Госні Мубарака документу, який ніби є поважним поступом на шляху до замирення Ізраїля з його арабськими сусідами. Підписали цей документ голова Палестинської Визвольної Організації (ПВО) Ясір Арафат і міністер закордонних справ Ізраїля Шимон Перез. Притому сказано, що залишилися ще різні подробиці для узгіднення, але поладнано найбільшу перешкоду: у цьому документі стверджено, що Ізраїль відкликає своє військо із правобережжя Йордану та смуги Ґази і що на тих землях, які залишаються у межах ізраїльської держави, настає автономна влада палестинців, себто автохтонних арабів, які зберегли за собою назву від колишньої Палестини, яка була англійською колонією і стала незалежною державою — Ізраїль з покликанням на декларацію англійського міністра закордонних справ, в якій він визнавав Палестину, як „місце національного осідку жидів".

Це було 1948 року, після чого відбулися три війни Ізраїля з арабськими країнами, всі три переможні для цієї країни. Єдиний Єгипет підписав з Ізраїлем сепаратний мир, але він також припинив дипломатичні взаємини з Ізраїлем, коли ізраїльська влада брутальними засобами здавлювала визвольні рухи арабів. У вересні минулого року у Білому Домі у Вашінґтоні, ізраїльський прем'єр Їцак Рабин і голова ПВО Ясір Арафат подали один одному руку. Але від вересня 1993 року до лютого 1994 року пролито ще багато крови на Близькому Сході, бо екстремісти по обох сторонах не хотіли визнати компромісу і залишення більшости окупованих земель в межах Ізраїля з відкликанням відтіль ізраїльського війська та запровадження на тих землях автономії палестинців. Найбільшу перешкоду становила проблема забезпечення життя і майна жидівським поселенцям на тих землях, де фактична влада перейде в руки палестинців. Йшлося теж про забезпечення життя і майна палестинців поза землями, яким признано автономію. Ізраїльські екстремісти виступали проти злагоди з ПВО арґументом, що автономія, надана палестинцям, буде перехідним етапом для проголошення палестинцями державної незалежности, — себто здійснення ідеалу палестинців, щоб відзискати свою державу бодай на обмеженій території. Недавно Ясір Арафат склав урочисту заяву, що це зайвий острах Ізраїля, бо палестинці не мають заміру проголошувати свою державу на ніякій території. У ході ізраїльсько-арабських переговорівв говорилося про можливість звороту Сирії узгір'я Ґоляна, важливого з погляду військової стратегії. Але той момент переставав грати будь-яку ролю, коли в заміну за зворот узгір'я Ґоляна президент Сирії Гафез Ассад обіцював визнання ізраїльської держави, підписання з нею мирового договору й обмін амбасадорами. І не буде миру на Близькому Сході, поки такого мирового договору не підпишуть з Ізраїлем всі його арабські сусіди — Йорданія, Ірак, Сирія і Ливан. Тому документ, що його підписали в Каїро Перез і Арафат — це ще не мир, а тільки ще один крок до миру.

„Часи змінюються і ми змінюємось з ними" — каже мудра староримська приказка. Палестинська Визвольна Організація боролася за права своїх земляків терором і довгий ланцюг отих терористичних актів зробив ПВО в очах усіх жидів червоною плахтою. Але Їцак Рабін із Шимоном Перезом наслідували генерала Де Ґоля, який підписав мир з німецьким канцлером Конрадом Аденауером — мир між двома вчорашніми смертельними ворогами. І в історії України є подібна аналогія: Польща й Україна були сторіччями смертельними ворогами, від 1340 року, від походу Казимира на Червенські землі — Польща намагалася польонізувати українські землі, політика шляхетської Польщі довела була до могутнього повстання Богдана Хмельницького у 1648 році. Пролито море крови обох народів. А від повстання організації „Солідарність" у Польщі у 1980 році настав зворот у польській політичній думці і Польща була першою, що визнала державність України.

На цьому місці було вже ствердження, що мир на Близькому Сході лежить в інтересі України. В Україні немає антисемітизму,з України не втікали жиди, зате 300,000 жидів здебільшого професіоналів, еміґрували до Ізраїля і там спричинилися до упадку крайнього націоналістичного уряду Їцака Шаміра та перемоги тамтешньої Соціял-Демократичної партії Їцака Рабіна і Шимона Переза. Світ хоче миру, а не війни.

Микола Руденко

НА ДОБРІЙ ДОРОЗІ

Біг часу здобуває нечуваного прискорення: не проминуло й місяця від моєї попередньої статті, як в Україні нагромадилося стільки нових подій — подій справді епохальних! — що я засумнівався, чи й упораюся з ними.

Перш за все належить сказати, в який спосіб обернулася справа з ядерною зброєю. Читач бачив, що в попередній статті мені довелося захищати Президента Л. Кравчука від галасливих звинувачень у зраді батьківщини — звинувачень з якими погоджувалася майже вся Верховна Рада. І ось, бач, менше, як за півмісяця та ж сама Верховна Рада проголосувала за беззастережну ратифікацію договору „Старт-1", повністю відмовившись від української ядерної зброї.

Це сталося не тому, що всі депутати раптом здобули осяяння стосовно ядерних проблем, про які я вже розповідав — то ж бо проблеми надто складні з боку теоретичної фізики, аби їх так швидко подолати. Благодійна ясність надійшла з іншого боку: депутати усвідомили, що вся ядерна могутність України не спроможна вберегти нас від втрати Криму, якщо ми не позбудемось атомної зброї. А вслід за Кримом можуть відпасти деякі східні райони, населення яких симпатизує Росії.

I

Серед депутатів набули не абиякої привабливости гарантії тристоронньої Заяви, підписаної Клінтоном, Єльциним і Кравчуком, стосовно недоторканости українських кордонів — без цих гарантій ми цілком беззбройні супроти імперської демагогії московських великодержавників. Беззбройні тому, що одразу ж втратили співчуття й симпатії цілого людства, бо зажадали стати ядерним монстром. І навпаки: беззастережно ратифікувавши договір „Старт-1", ми розблькоковуємо ґльобальне ядерне роззброєння, а це негайно ж повертає нам світові симпатії та співчуття. Тільки в цьому разі набирають чинності гарантії, скріплені підписами трьох президентів.

Я далекий від того, щоб зображати Л. Кравчука одописними засобами, а проте належить сказати: мабуть, серед майбутніх Президентів України не швидко прийде такий нечутливий до образ (здебільшого незаслужених), напрочуд терпимий до чужих думок і поглядів Президент. Майже всі згодні, що йому бракує самоповаги — занадто він ліберальний. І цим користуються люди, котрим приємно принизити Президента, аби в такий спосіб похизуватися на телевізійних екранах перед цілою Україною. Не знаю, чи їм вдасться щось виграти, але певен: цього разу вони багато програли. А Л. Кравчук виграв, бо стало ясно: він уміє взяти на себе відповідальність за долю нації — а це саме те, що робить його справжнім лідером.

Щождо лібералізму й терпимости, то, незважаючи на деякі застереження, це дуже добрий приклад для майбутніх президентів. Мені вже довелося доволі самокритично висловлюватися стосовно перебільшення державницьких талантів Л. Кучми, бо тут є й мої гріхи. Сьогодні Леонід Кучма не ховає свого промосковського наставлення — навпаки, всюди його підкреслює. І все ж останнім часом він має вищий рейтінг, ніж Л. Кравчук. Є небезпека, що нам іще доведеться скуштувати його честолюбного волюнтаризму, приправленого імперською нетерпимістю. Принаймні він усе робить для того, щоб це сталося.

А проте сьогодні вживаються заходи, аби помилка виборців (на жаль, трапляється й таке!) не винесла на вершину державної піраміди особу, для котрої існують інші пріоритети, ніж інтереси української нації. Саме з цього погляду й належить розглядати два державні моделі, що формулюються як президентсько-парляментська й парляментсько-президентська. Перший маємо сьогодні, коли Президент очолює виконавчу владу. Обраний всенародно, він за свої дії відповідає лише перед народом, але ж найменшою мірою перед парляментом. За наших умов такий модель ховає в собі велику небезпеку — адже ж, обираючи одного, тобто найвищу посадову особу, помилитися легше, ніж обираючи парлямент.

Правда, події в Російській Федерації свідчать, що й вибори парляменту не застраховані від прикрих несподіванок, але тут уже йдеться про ментальність цілого народу. Вона ж, ментальність, не може розглядатися як помилка — то є форма мислення, що склалася історично. В такому разі жодна засторога не спрацьовує. На щастя, нашому народові оті імперські ідеї, які підняли з найчорнішого дна В. Жириновського, в силу історичних традицій абсолютно чужі.

Продовження буде

Іванна Савицька

Хризантема для журналіста

Ми зустрічались упродовж років на другій сторінці „Свободи". Журналіст Ярослав Татомир розтрясав сучасну політику в низу сторінки (над підвалом), а я читала його статті, дивлячись з „Мого вікна".

І ось, літньою порою зустріла я худеньку постать дещо похилену, дуже скромну, ледь усміхнену, а хтось із знайомих сказав: „Це інженер Ярослав Татомир". Наше справжнє знайомство довершилось потиском рук, із того часу (упродовж місяця) ми обмінювалися не тільки пресою, не тільки новинами, але й чемністюі допомогою у потребах сірого кожнодення.

Журналіст Ярослав Татомир блистів особистою культурою, ввічливістю, добросердям і навіть отою елеґантністю, одідиченою по колишньому Львові.

Невимовно прикро подумати, що тієї гарної, вдумливої людини вже на світі немає.

На моєму вікні морозштукар розписав ілюзійні, містерно ткані візерунки, корони пальм, зорі, зілля і квіти. Я зриваю із шибки зірчасту хризантему, оту найкращу, найсумнішу із квітів, і кидаю її з „Мого вікна" на опустіле місце у „Свободі".

Св. п. д-р М. Квітковська

Попрощали ми небуденну людину. Попрощали у Вічну Мандрівку жінку серця, розуму, тепла і розсудливости, яка все своє життя присвятила жертвенній праці для свого народу, своєї громади.

Хто не знав св. п. д-р Марію Квітковську? — Її дрібна, елеґантна, а притім скромна постать з білим, завжди дбайливо зачесаним волоссям, усміхнені очі, міцний потиск руки — знали жіночі організації, і українські громади в Америках, Австралії, Европі, а останньо і в Україні.

Св. п. д-р Марія Квітковська народилася в Чернівцях. І хоч не „буковинка", завжди вболівала за Зеленою Буковиною, за краєм, як вона казала, що ми тепер у своїх контактах з Україною найбільше занедбуємо... Ця любов до Буковини — це наслідки щасливих років дитинства в родинному колі, а потім щасливе подружнє життя з буковинцем — д-ром Денисом Квітковським, також визначним громадським та політичним діячем.

М. Квітковська студіювала в університеті в Чернівцях, продовжувала свої студії в Америці після приїзду в 1949 році. У Вейнському університеті в Детройті здобула ступінь магістра, а потім докторат у ділянці клінічної суспільної служби та адміністрації. Працювала директором дорадчого відділу в Інтернаціональному інституті в Детройті та викладала у Вейнському університеті.

Була членкою та довголітньою головою Українського Золотого Хреста та дві каденції, себто десять років головою Світової Федерації Українських Жіночих Організацій та десять років другою заступницею президента Світового Конгресу Вільних Українців. Була однією з основників Суспільної Служби при СКВУ. Брала участь у конференціях ООН з нагоди „Декади жінки" в Мехіко", Копенгагені та Найробі. Брала активну участь в Конгресах СКВУ, то в номінаційній, то в статутовій та інших комісіях.

Ще на 6-му Конгресі СКВУ в Торонто минулої осени ми її бачили рухливу, ділову, сповнену турбот за майбутнє СКВУ, за долю України. Її праця не обмежувалася до української громади. Вона була членом Національної ради Жінок Америки, майже кожного року їздила на конвенції Генеральної федерації жіночих клюбів, з якою СФУЖО є асоційоване в міжнародних зв'язках. Там завжди говорила про долю України, українки. Пригадую, як одного разу на засіданні Екзекутиви розповідала нам про свій виступ там, де сказала, що Україна нарешті вільна та незалежна. Треба було бачити, як коло 1,000 присутніх на конвенції жінок стоячи, оплескували цю історичну подію. Яка вона тоді була щаслива, згадуючи оцю незвичайну хвилину.

Як голова СФЖО, об'їздила д-р Квітковська майже всі наші складові організації. З любов'ю і терпеливістю, з бажанням допомогти — від Австралії до Австрії, від Ванкуверу до Південної Америки, всюди її зустрічали з радістю та пошаною.

Життя її не було легке. Тяжко переживала втрату свого мужа, трагічно але мужньо переносила біль за втраченим єдиним сином. уявляю собі, що мусіла бути дуже добра дружина та мати. Бо завжди з великою любов'ю згадувала мужа Дениса та сина Остапа. Перебуваючи в нашій хаті, щомісяця в часі нарад Ек-

(Закінчення на стор. 3)

Володимир Жила

КНИГА, ЩО ЗВЕРТАЄ НА СЕБЕ УВАГУ

„Збірник музичних творів на слова Маркіяна Шашкевича" у 180-річчя від дня народження поета: ювілейне видання 1888—1991, за музичною редакцією Юрія Гнатюка і за мовною редакцією Ярослава Розумного, Інститут-Заповідник Маркіяна Шашкевича, Київ-Вінніпеґ-Львів, 1992, 362 стор, ціна: 90 дол.

Цілком природно, що яскраве, творче й ефектовне своїм виглядом книжкове видання вабить до себе не тільки книголюбів, але також і широку масу читачів. Кому не хочеться мати в своїй бібліотеці добру майстерно видану книгу. У такому разі і у видавничій справі можливе існування певних творчих шкіл, які є надійною силою проти віджилих правил і звичок, тобто не копіювати зусилля інших, а робити щось нове. У тому-то й сутність творчого досвіду, щоб у кожному зусиллі бачити далі, вносити в те бачене свій індивідуальний вклад, множити та нагромаджувати творче вміння.

Вірю, що мої вступні міркування не є абстрактними, а конкретно відносяться до рецензованого „Збірника музичних творів на слова Маркіяна Шашкевича" та до того великого зусилля, що було покладене у підготову видання.

Колись у брошурі „Азбука і абецадло" (1836) Маркіян Шашкевич рішуче стверджував, що, мовляв: „Література будь-якого народу є образом його життя, його способу мислення, його душі, отже, повинна вона зародитись і вирости з власного народу і заквітнути на тій самій ниві, щоб не бути подібною до того райського птаха, про якого розповідають, що він не має ніг і тому постійно висить у повітрі. Література є необхідною потребою всього народу..."

Саме з цих позицій і почав М. Шашкевич своє творче зусилля. Він був поетом-новатором, сповненим глибоких почуттів любови до рідного краю, непохитности у виборі свого літературного шляху. І так протягом дуже короткого життя він написав близько 30 поезій, одне оповідання, кілька статтей, зробив деякі поетичні переклади на українську мову творів з чеської, сербської і польської літератур та чимало часу присвятив збиранню і вивченню народної творчости.

Переважна більшість його поетичних творів — це ліричні вірші й невеликі за розміром лірично-епічні поеми. Система образів і їхній поетичний склад пройняті народною пісенністю, пов'язані з минулим і тогочасним життям народу, його думами і сподіваннями.

Поезії М. Шашкевича у пісенній формі почали з'являтися уже в сорокових роках минулого століття. Яви ще це продовжується і до нинішніх днів. Пісенність поета в своїй основі зберегла національну специфіку, якій характерні гарячі слова, пройняті ніжністю та повиті задушевною красою, насиченою живими інтонаціями народної мови. Найбільше пісень і композицій було складено на слова поезій коломийського складу, що так характерний українській поетичній ритміці та народній музиці („Підлися" — 10 композицій; „Веснівка" — 7; „До милої" — 4; „Думка" — 6; „Не згасайте ясні зорі" — 3; Багатоскладові, нерівноскладові та вірші з метрикою думи („Нещасний", „До пісні", „Сумерк вечірній", „Хмельницький облягає Львів") уже рідше практикували покласти на музику.

Для кращої орієнтації матеріял „Збірника" поділено на десять жанрових категорій: одноголосні співи; двоголосні й триголосні хори (ці дві категорії призначені для дітвори, шкільних хорів, молодіжних ансамблів і індивідуальних виконавців); сольоспіви (для сопрано або для тенора); вокальні ансамблі (дуети в супроводі фортепіяна, тріо у виконанні а капела); жіночі хори; чоловічі хори; мішані хори) в супроводі фортепіяна й без супроводу); вокальні твори (в супроводі симфонічної оркестри); інструментальні твори (перша обробка для бандур, а друга для сольо гобоя і струнного квартету) і; хорові твори в честь Маркіяна Шашкевича (на слова українських поетів). У цілому, в „Збірнику" поміщено 55 композицій (спочатку запляновавних до друку було всього 28 композицій). Тут варто відзначити, що в „Збірнику" вміщено також 27 композицій, які досі ніде не були друковані. До „Збірника" включено поголосники для інструментів (зберігаються в окремій папці).

Редакцію текстів під нотами зроблено на основі „Русалки Дністрової" (1837 „Повного видання творів Маркіяна Шашкевича" (1913 та двох монографій Михайла Шалати, виданих в Україні (1969 і 1973). В основному всюди затримано мову оригіналу, а усучаснені композиторами слова замінено версією оригіналу, якщо це не суперечило музичному акцентові або структурі групувань.

(Закінчення на стор. 3)

Божена Ольшанівська

КОМІСІЯ ДОСЛІДІВ ВЕЛИКОГО ГОЛОДУ УКРАЇНИ В АМЕРИКАНСЬКОМУ КОНҐРЕСІ

VII.

Слухання у Сенаті

Сенатор Персі ставився прихильно до голодового законопроєкту і це відразу створило приязну, теплу і ввічливу атмосферу. Слухання відбулися в призначений день, головував сам сенатор Персі. Добре приготовані свідчення дали сенатор Бредлі, д-р М. Куропась й Ігор Ольшанівський. Робі Марк Палмер, репрезентуючи Адміністрацію, знову виступив проти створення конгресової Голодової комісії.

Сенатор Бредлі промовисто перелічив багато причин для створення Голодової комісії, яка американському Урядові дасть багато джерельних знань. Він зі симпатією і прихильністю розповів про свої враження від подорожі по Совєтському Союзі під час його студентських років. Д-р Куропась, від УНС, доказував, що американський народ дуже багато скористає із ознайомлення з детальною історією країни, яка так загрожує американській безпеці. Це знання зміцнить американську оборонну поставу до її противника.

Ігор Ольшанівський, від організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні і від крайового Комітету для Відзначення Жертв Ґеноциду в Україні у 1932—33 рр., сказав, що жертви цього штучного голоду, які уціліли, є вже дуже старі і немічні, і свідчення від них треба дістати так швидко, як це лише можливо. Якщо ми цього не зробимо тепер, велика частина історії пропаде назавжди. Додатково, в підтримку законопроєкту Голодової комісії, д-р Мейс долучив свою письмову дисертацію.

Здивування викликав своїм словом від Адміністрації Робі Палмер, якого поблажлива форма була образлива. Нелогічні і нерозсудливі арґументи показували, що тодішня Адміністрація ЗСА не турбувалася українською етнічною меншиною і не шанувала її.

Багатьом українцям було важко прийняти таке неґативне свідчення, вони просто не могли цьому йняти віри. Вони не розуміли, що остаточно за спротив до голодового законопроєкту відповідальним є президент Роналд Реґен і його екзекутивна вітка Уряду. Для тих українців Реґен з його кличами про „імперію зла" був „улюбленцем" і цього ніщо не могло змінити — вони його обожнювали, хоч він противився Голодовій комісії, а пізніше насильно повернув Мирослава Медведя Совєтському Союзові і видав Івана Дем'янюка Ізраїлеві.

До неґативного голосу від Адміністрації долучилася елітарна самозванча група з української Вашінґтонської громади, яка в своїй зарозумілості передбачувала і пророкувала все якнайгірше для законопроєкту голоду, наталврувала його неможливим до реалізації і применшувала його як „зле написаний, невикінчений" проєкт. З України відізвався академік Бабій, який критикував створення Голодової комісії в американському Конґресі як втручання у внутрішні справи Совєтського Союзу. В додатку американське товариство козаків зареаґувало сильно і неґативно, мотивуючи свій спротив до комісії тим, що в 1932—33 рр. голод був також на Кубані і в Росії і не був ґеноцидом України. В додатку жиди „потиху" опонували створенню Голодової комісії, щоб не відвертати уваги від їхньої трагедії голокосту.

Іґноруючи підривні удари по голодовому законопроєкті і не беручи серйозно браку підтримки „мудрагелів" частини української громади, яка зачисляла себе до інтелектуальної еліти і повинна б краще розуміти справи, АГРУ дальше продовжувала свої зусилля у Сенаті.

Під час численних поїздок до Вашінґтону нав'язано контакти зі сенаторами, з проханням, щоб вони стали коспонзорами законопроєкту. Після цього зорганізовано писання листів і телефонування від їхніх виборців. Багато із сенаторів обіцювали голосувати за законопроєкт у повному Сенаті, однак не бажали бути його спонзорами. Але настрої у Комісії закордонних зв'язків були прихильні завдяки голові сенаторові Персі і виглядало, що все є на добрій дорозі.

Один із найбільш пам'ятних епізодів лаббі у Вашінґтоні стався у велетенському будинку бюр ім. Дірксена. Було пізнє пополудне. Декілька груп активістів АГРУ зібралися біля ліфта на „бріфінг", щоб обмінятися враженнями дня. Перед ними простягалися довжелезні коридори з долівкою тераззо, які у скісних проміннях сонця виглядали безконечними. Від цілоденного ходження по бюрах сенаторів камінна підлога здавалася щораз твердшою.

Раптом почувся ритмічний звук кроків і появилася самітня постать присадкуватого пристійного чоловіка у ґранатовому убранні. Активісти АГРУ пізнали Чарлза Персі, сенатора, що підтримував голодовий законопроєкт.

Вони всі підбігли до нього, а Данило Марчишин почав розмову на тему його підтримки справи комісії. Решта групи дякувала йому за підтримку і бажала успіхів у виборах, стискаючи руку. Він розповідав, що вийшов із прийняття, яке влаштували в його честь його працівники і тому так пізно є у будинку. На просьбу дальше підтримувати голодовий законопроєкт він відповів: „Після всіх моїх зусиль щодо цього закону я є ліпший українець від вас". Помахавши на прощання рукою, він зник з усміхом за дверима ліфта.

Пізніше, в Чикаґо, д-р М. Куропась і українська громада приготовили передвиборчий обід в честь сенатора Персі, і тоді АГРУ нагородила його пляКеткою за підтримку прав людини.

Продовження буде.

Вінніпезький празник коляд

Таке не могло статися у Ванкувері, Торонто чи іншому гарному місті просторої Канади. Таке могло трапитися тільки у нашому Вінніпезі.

Саме у Вінніпезі з вечора на Йордан при сильному морозі залунав концерт колядок і щедрівок чотирьох добірних хорів. Не зважаючи на морозистий вечір, вінніпежани дописали, наче передчуваючи, що це буде не концерт, а празник різдв'яних творів.

Концерт почав привітним змістовним словом Володимир Климків, а відтак його 70-членний хор ім. О. Кошиця подарував перші твори. У їх виконанні відчутна була нова бадьорість, і оновлення репертуару, спричинені їх серпневими концертами в Україні. Диригент В. Климків — лавреат київської Шевченківської премії й почесний доктор Колеґії св. Андрея, цікавими поясненнями і розповідями про Україну наближував твори до слухача. Мабуть і йому належав той небуденний задум концерту, у якому крім другого добірного українського хору — 30-членного чоловічого ансамблю „Гуслі" під диригентурою Василя Соломона, взяли участь два англійські хори.

Надзвичайно приємно було слухати хор Манітобського університету під диригентурою Генрі Енгбрехта: 32 студентів подарувало виконання українських і одну німецьку коляду. Другий гість, 16-членний ансамбль „Вінніпезькі співаки" (один із найкращих у Канаді) співав англійські твори.

Концерт доповнювало поетичне слово заслуженого артиста українсько-канадської сцени Ярослава Семчишина і короткі привіти гостей з України: Олександра Лазебника, голови Об'єднання Українців Придністров'я, і Станіслава Лазебника, представника Т-ва „Україна".

На закінчення достойно залунав „Бог предвічний" усіми чотирма хорами. На бажання присутніх В. Климків з приємністю повторив твір.

Дай Боже, щоб цей концерт започаткував нову традицію майбутніх Йорданських вечорів у Вінніпезі.

мгр Йосип Демко

Твір пера...

(Закінчення зі стор. 1)

пинитись, поки не пізно. Не за імперію вболівав письменник, а прагнув відвернути від українського народу ще один жахливий голод. В КҐБ на нього таємно почали збирати компромітуючі матеріяли.

В той час він написав кілька романів, поетичних збірок та наукові есеї „Економічні монологи".

В 1976 році М. Руденко став головою Київської групи підтримки Гельсінських Угод. Наступного року совєтська влада заарештувала його, незважаючи на клопотання за нього 38-ми всесвітньовідомих письменників перед Міжнародною Конференцією Письменників. М. Руденка засудили до семи років тюремного ув'язнення і п'яти років заслання. Під час ув'язнення Миколи Руденка за кордоном вийшли: поема „Хрест", роман „Орлова балка", ессея „Економічні Монологи" та низка поетичних збірок.

Після звільнення письменника на Заході вийшла тільки одна його книжечка „Шлях до хаосу" в Детройті 1988 року. Решта досі ніде не надруковані, хоч у тих книгах автор відкриває людям основу існування будь-якого суспільства. В письменницькому середовищі якось таки знали про існування тих книг в архівах КҐБ та в різних схованках, тому з перебудовою всі видавництва української столиці постаралися роздобути хоч одну Руденкову книгу. Та наздогнала економічна криза, брак паперу тощо, і більшість із тих книг лежать, чекаючи ліпших часів.

Та все ж часописи в Україні друкують його поеми і вірші. В журналі „Вітчизна" надруковано роман „Орлова балка", в журналі „Наука і фантастика" — футурологічний роман „Ковчег Всесвіту", у видавництві „Дніпро" вийшов том поезій, які ніколи не друкувалися в Україні, в журналі „Київ" — повість концтабірного життя „У череві дракона". М. Руденко є дійсним членом Української Вільної Академії Наук (ЗСА), почесним членом французької та японської секцій ПЕН-клюбу, членом Пен-клюбу в Україні. Він — лавреат літературної премії ім. Володимира Винниченка, лавреат Державної премії України ім. Т. Шевченка.

Перо Миколи Руденка не виснажилося — він продовжує літературну працю з глибокою вірою у велике майбутнє України.

Перебуваючи у Києві, автор тексту Урочистої кантати М. Руденко, на жаль, не зможе бути присутнім на прем'єрі твору. Очікуючи її, поділяємо хвилювання Івана Карабиця. Приїхавши на запрошення УН Союзу, композитор вважає, „великою честю бути представленим у зв'язку з видатною подією 100-річчя цієї організації". „Це символічно, бо я — композитор з України, і наш зв'язок з діяспорою — це той міст, який об'єднує нас в одне ціле, адже українці за кордоном — це частина Великої Української Землі".

ІЗРАЇЛЬСЬКІ АРХЕОЛОГИ знайшли 40 кілограмів срібних монет часів Птоломея VI на кораблі, що затонув понад 2,000 років біля північного узбережжя Юдеї. Корабель плив з Єгипту. Його уламки знаходяться на глибині всього 15 метрів поблизу порту міста Гайфи. Знахідка налічує 4,000 монет, які, як припускають вчені, призначалися для платні птолемеївським воякам.

З нагоди 100-літніх уродин
нашої найдорожчої МАМИ

Марії
з Фединських Білозор

вдови по сл. п. д-рові Володимирові Білозорові, колишньої медсестри УГА, довголітньої діячки Союзу Українок

На Суспільну Службу СУА і „Наше Життя"
складають даток в сумі $700

дочки з чоловіками — НАТАЛІЯ І ІВАН КОРОПЕЦЬКІ
— ОЛЬГА І ЯРОСЛАВ ЦЕГЕЛЬСЬКІ
— ОКСАНА І МИКОЛА КОРОПЕЦЬКІ

4 внуки і 6 внучок
4 правнуки і 2 правнучки
та приятелі: ІРИНА І РОМАН ЯРОШІ,
НАТАЛІЯ І ВОЛОДИМИР КЛАПІЩАК
ІРИНА КАЧМАРСЬКА
ЛІНДА І ФРЕД ШЕР

Оксано! Згадаємо Тебе!

З великим жалем членкині роя „Червона Калина" осередку СУМ в Ірвінгтоні, Н. Дж. сприйняли вістку, що 2-го січня 1994 року подругу Оксану Ференс-Макаренко покликано у вічність у її квітучому 43-річному віці, уриваючи радісну нитку її родинного, як також громадського, життя в громадах Нюарку-Ірвінгтону, Чикаґо і Йонкерсу.

Серед національно свідомої та громадсько активної частини українців діяспори є чудовий звичай. Коли в родині дитина трохи підростає і починає краще розуміти довколишній світ, батьки приводять її до СУМу чи Пласту. Вони знають, що одного родинного тепла і затишку для повноцінного розвитку дитини не достатньо. У СУМі ж і Пласті їхня донька чи син здобуває такі якості, як працьовитість, товариськість, громадська відповідальність. Життя дитини перетворюється на цікаве і яскраве переживання, що допомагає їй стати активною, з високою національною свідомістю, дорослою людиною. Вихована в цих організаціях особистість залишає по собі глибокий слід не тільки у серцях своїх рідних, але й усіх, з ким їй не доводилося б зустрічатися. З відходом у вічність вона не забувається, пам'ять про неї живе довго.

Оксана Ференс-Макаренко є саме такою особистістю. Рій „Червона Калина" при Осередку СУМ ім. Євгена Коновальця в Нюарку, Н. Дж., до якого належу також я, став її другою родиною ще з малих років. Наш рій нараховував двадцять юначок, а виховницею його аж майже до закінчення нами середньої школи була подруга Маруся Процюк-Бокало. У пам'яті зринають ті незабутні часи нашого з Оксаною життя у цьому рою.

Оксана, як юначка молодшого віку, відзначалася неабияким мистецьким обдаруванням. Пригадую її активну участь в театральній самодіяльності. На осередковому Святвечорі чи Свяченім під керівництвом Іванни Кононів виступала Оксана на сцені у таких ролях, як квітка, метелик, весна, зірка, сніжинка, ангел. Завдяки чудовій дикції і сценічній відвазі, удостоювалася вона в сотника Юрія Кононіва призначення на виконання перших ролей в п'єсах, а також рецитаціях у віршованих монтажах. Її любов до музики, співучий голос, танцювальні здібності проявилися в танцювальному гуртку при осередку. Ми не раз виступали у власній Українській Централі, їздили до Вашінґтону, Ню Йорку, нас запрошували довколишні школи й університети. Перед очима зринає те, як ми виводили до фільму гаґілки в Гантері, як Оксана провадила веснівку, клала огірочки, підносила малого Жучка. Завдяки Оксані наш рій „Червона Калина" здобував не раз признання на злетах, річницях, а також на з'їздах, що відбувалися на оселі СУМ.

Особливі спогади приносить час таборування. О, це були веселі часи! Ціле літо Оксана проводила в таборі на сумівській оселі в Елленвілі. Сюди потрапити на літо прагнули всі членкині роя. Пам'ятаю, Оксана дуже любила природу та таборове життя. Одного разу на Спаса організувала вона прикрашення кімнат зіллям і показала нам, де ростуть яблука і груші, щоб ми, юначки, змогли назбирати найбільше овочів і тим самим довести юнакам, що ми кращі і спритніші. Разом з Оксаною ми ходили на поляну збирати квіти для вінків на Івана Купала, а потім пускали їх на озерну воду з метою причарувати не одного юнака. Оксана вчила нас збирати та засушувати гриби. До цього часу маю світлину, де стоїмо гуртом, а Оксана між нами хвалиться грибом, більшим за нашу сумівську беретку. Пригадується наш табориний спів на горбочку над озером з довголітнім комендантом, другом Миколою Кормелюком, наші втомлені ноги і плечі від прогулянок до Бер рок і Сем'с пойнт, жартівливі вінчання між нашими подругами і друзями, які проводив тоді ще друг, а тепер отець, Роман Мірчук. А нічні рейди, лісові естафети і таборові забави у старому казино!

Час вишкільних таборів відзначався напруженим навчанням і підготовою до зрілого громадського життя. Пам'ятаю, як сьогодні, роз'яснювання д-ра Михайла Кушніра про те, на скільки психологічних типів поділяються люди. Оксана тоді запитала, чи може людина бути одночасно трохи флегматиком і трохи холериком. „Я спочатку все уважно вивчаю і довго думаю над якоюсь справою, — казала вона, — але коли беруся до роботи, то із завзяттям виконую її". Під керівництвом довголітнього коменданта Євгена Курила та головного булавного Євгена Гановського на вишкільних таборах СУМ влаштовувалися змагання зі знання та самовиховання характеру. Зав'язувалися і міцніли дружні стосунки, що залишалися завжди за будь-яких обставин ядром духового, інтелектуального і громадського життя Оксани. Тут на вишкільному таборі закладалися тривкі основи Оксаниної дружби з Ларисою Лозинською, Любою Ґенсьор, Аньою Дидик, Галею Курило і Галею Лев, а також з Аскольдом Лозинським, Романом Мірчуком, Владком Курилом, Левком Іваськовим та Левком Чировським. По сьогодні вони собі взаємно допомагають в громадській праці та по-братськи несуть сумівське гасло „Бог і Україна".

Під час шкільного року ми, юначки роя „Червона Калина", тужили за товариським життям літніх таборів і все шукали причин для влаштування вечірок та забав. Наша подруга Оксана Ференц завжди була душею плянування, підготови та успішного проведення вечірок. Пам'ятаю наші спільні сумівсько-пластові вечірки, наші вечірки при церкві св. Івана Хрестителя, наші осередкові вечірки. Завдяки Оксаниній допомозі в проведенні реклями до нас не раз приїздило 200-250 молодих людей з Ню Йорку, Ню Джерзі, Філядельфії та Коннектикат. А скільки закоханих пар, молодят та весіль! Отакими веселими були наші юні роки! Одного разу зібралося 10 юначок з роя „Червона Калина" на сумівський баль дебютанток. А між ними Оксана. Мама пошила їй надзвичайно прекрасну суконку, і Оксана мов зірка кружляла між дебютантками. Святково та гордо в імені родини та Спілки Української Молоді представила Оксану всій українській громаді Галина Футала. Оксана гордо і щасливо прийняла обов'язки молодої панни та зрілої громадянки.

Під керівництвом осередкових виховників в Нюарку—Ірвінґтоні, друзів Михайла Почтаря, Федора Луцищина, Людвика Мигаля і Василя Цюрпіти, наш рій „Червона Калина" брав участь в юнацьких спортових змаганнях, з'їздах і здвигах, прогулянках та праці на оселі СУМ. Брав він участь також в колядах, в міських громадських і церковних святкуваннях та маніфестаціях, ініціював голодівки-маніфестації на підтримку нескорених в Україні, влаштовував і брав участь в мистецьких виступах перед американською публікою. Оксана Ференс-Макаренко відіграла активну, провідну і оживляючу ролю в житті роя „Червона Калина" при осередку СУМ в Нюарку-Ірвінгтон. Пам'ять про неї горітиме ясною зіркою для нашої подруги Марусі Процюк-Бокало, для нас вже тільки 19-ох подруг та для її вишкільників і виховників з сумівського табору.

Оксано! Прийми від нас гучне: Гартуйсь! Прощай!

Дорогий Святославе, чоловіче покійної! Передаю тобі ці спомини про Оксанині сумівські переживання, бо знаю, що вона хотіла, щоб ви спільно створили для ваших дітей ще удвічі кращі можливості для їхнього громадського виховання та дозрівання, щоб вони в СУМ мали нагоду пережити втіхи і радості подібні до тих, які пережила мама.

Дорогі Ростику, Всеволоде, Бояне і Руслано! Беріть тата за руку та разом ідіть до СУМ! Там навчайтеся свого рідного, забавляйтеся, дозрівайте, підхоплюйте мамин юнацький смолоскип громадського життя. Несіть його вперед на втіху Богові, Україні та всій вашій родині.

Оксано, вірю, що ти їм і далі допоможеш!

Замість квітів членкині рою „Червона Калина" зложили свої пожертви на стипендійний фонд її дітям: Makarenko Tuition Trust Fund, c/o Dr. Orest Kozickyj, 3 Shelley Ave., Yonkers, N. Y. 10701.

Олена Тилко-Галькович

У СУБОТУ І НЕДІЛЮ, 12-го і 13-го лютого президент Билл Клінтон був гостем у Гот Спрінґс, Арканзо в домі мужа своєї мами Ричарда Келлі. Це вперше від смерти своєї матері Вірджінії Клінтон Келлі, яка померла 6-го січня, її син — теперішній Президент ЗСА мав змогу полагодити справи пов'язані з її смертю. У полагодженні цих справ йому допомагали його молодший брат Роджер і особистий приятель Вебстер Габбелл, що займає становище одного із заступників Ґенерального прокуратора ЗСА. Будучи в Арканзо президент Билл Клінтон розмовляв із своєю дружиною Гіллярі, яка телефонувала з Ліллігаммер, де перебуває з дочкою Челсі на Олімпійських іграх. Вона поінформувала Президента про здобуття для Америки першої золотої медалі, яку здобув Томмі Мо з альпійської їзди на лещатах. Президент Б. Клінтон погратолював першунові та запевнив його, що Америка є дуже горда з його осягу.

Св. п. д-р М. Квітковська

(Закінчення зі стор. 2)

зекутиви СФУЖО, всупереч навантаженню у праці, листів, телефонів, — завжди знаходила спокійну хвилину тепла, родинної любови, де з іскоркою щастя в очах говорила про Мартусю, Адика, маму Марти... родинне свято, спільну вечерю у ресторані, прогульку автом... Ніколи не забувала про своїх друзів-приятельок, для яких все знаходила кілька хвилин телефонічної розмови... Родинна, ділова, делікатна і обов'язкова, вміла поєднати у своєму житті і любов до родини, і професійну працю і громадські обов'язки.

Її довголітня праця сповнена посвяти, відданости, лагідности була оцінена. На 6-му Конґресі СФУЖО, в жовтні 1992 року вона дістала найвище громадське відзначення діяспори: медалю св. Володимира СКВУ. СФУЖО надало їй титул почесної голови СФУЖО.

Відійшла від нас несподівано. Після короткої, тяжкої недуги. Наче вояк на варті своїх громадських обов'язків. Залишається вона прикладом для нас усіх. Ми горді і щасливі, що знали її, що мали можливість з нею співпрацювати. Пам'ять про неї збережемо назавжди.

Оксана Б. Соколик

Книга...

(Закінчення зі стор. 2)

У „Збірник" включено короткі біографії композиторів музичних творів і авторів текстів, що їх вірші в честь М. Шашкевича покладено на музику. „Збірник" відкривається портретом поета роботи мистця Романа Коваля та вступною статтею „На пошану Маркіяна Шашкевича у 180-річчя від дня народження д-ра Михайла Г. Марунчака, голови Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича. Вміщено тут окрему вступну статтю для англомовного читача та коротку редакційну статтю музичного редактора Юрія Гнатюка, відомого диригента та музичного референта Інституту-Заповідника Маркіяна Шашкевича. Мистецьке оформлення „Збірника" виконали Анна й Рут Мельники, а його змістовне ло го оформив Теодор Баран.

Відзначуючи історико-літературне значення поезії Маркіяна Шашкевича, Іван Франко писав: „Новим був дух Шашкевичої поезії, свіжий і оригінальний... У Шашкевичевих віршах у нас перший раз повіяло духом поезії XIX віку". Це і визначило почесне місце М. Шашкевича в історії української літератури та притягло 26 визначених українських композиторів покласти його вірші на музику.

Підсумовуючи, хочемо висловити глибоку віру, що рецензований „Збірник" музичних творів на слова Маркіяна Шашкевича не буде лише відзначенням 180-річчя поетового народження, але, що він стане „підручною книгою для вчителів і викладачів співу, керівників мистецьких ансамблів та диригентів хорів і буде вкладом в історію українського вокального, хорового й інструментального мистецтва".

В АН України створено Відділ „Джерела національно-визвольної боротьби XX століття"

Рішенням Вченої Ради Інституту української археографії АН України створено Відділ „Джерела національно-визвольної боротьби XX століття". Відділ створено з метою виконання „Угоди про наукове співробітництво між Інститутом української археографії АН України, Головним архівним управлінням при Кабінеті Міністрів України та Видавництвом „Літопис УПА". Керівництвом відділу призначено проф. д-ра Петра Й. Потічного з МекМестерського університету, Канада, члена Вченої Ради Інституту та співредактора „Літопису УПА".

Завдання відділу — виявлення, реєстрація, археографічне опрацювання та створення бази даних та публікації корпусу джерел з історії Визвольних Змагань українського народу в XX столітті, зокрема підпільної боротьби ОУН і УПА 40—50-их років.

Для координації науково-організаційної та практичної праці у підготові до друку документальних публікацій створено Головну редакційну раду. До її складу ввійшли проф. д-р Павло Сохань, директор Інституту української археографії (співголова), мґр Євген Штендера, відповідальний редактор „Літопису УПА" (співголова), д-р Ярослав Дашкевич, д-р Руслан Пиріг, д-р Олександр Рубльов, Борис Іваненко, д-р Модест Ріпецький, проф. д-р П. Потічний та д-р Генадій Боряк.

Досі появилося 23 томи „Літопису УПА" спільними зусиллями Об'єднання Колишніх Вояків УПА в ЗСА і Канаді та Товариств Колишніх Вояків УПА ім. ген. хор. Тараса Чупринки в ЗСА і Канаді. Томи, які будуть підготовлені і видані в Україні, матимуть загальну назву „Літопис УПА". Нова серія". Перші томи нової серії повинні появитися вже в 1994 році. Вони міститимуть важливі матеріяли, які виявлено в різних архівних фондах України. Книги „Літопису УПА", започатковані й підготовані редколеґією в Канаді, будуть й надалі виходити паралельно з новою серією, як чергові числа канадської серії.

„Літопис УПА"

ПОДЯКА

У світлу пам'ять нашого найдорожчого
МУЖА, БАТЬКА І ДІДУНЯ

бл. п.

ВОЛОДИМИРА МІЛЯНА

який з Волі Всевишнього, несподівано, 23-го серпня на 73-му році життя відійшов у вічність і був похований на цвинтарі св. Духа в Гемптонбурґу, Н. Й.

Цією дорогою висловлюю найсердечнішу подяку рідним, приятелям і знайомим, які у хвилинах мого важкого горя, листовно, телефонічно чи особисто зложили свої співчуття та старались облегшити мій біль. Моя глибока подяка о. Василеві Греньові, за відправу похоронних обрядів, за прощальне слово і відпровадження тлінних останків покійного на вічний спочинок.

Щиро дякую хорові „Золотий гомін" за спів похоронних відправ.

Сердечно дякую за пожертви на Служби Божі — за квіти і всім приятелям і знайомим, що взяли участь у похоронних відправах і тризні.

Хай Всевишній прийме покійного у свої небесні хороми а всіх вас обдарує добрим здоров'ям.

Опечалена горем:
ОЛЯ МІЛЯН-ЗАЯЦЬ з дітьми і внуками.

ПОДЯКА

З волі Всевишнього відійшла від нас у вічність
26-го листопада 1993 р. наша найдорожча
МАМА, БАБЦЯ І ПРАБАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ РАКОЧА з дому Буреґа

ПОХОРОННА ВІДПРАВА відбулася 30-го листопада в українській католицькій церкві св. Духа в Монтреалі — Квебек, а опісля відпроваджено покійну на цвинтар Кот де Нейж, де прощала свою улюблену бабцю найстарша внучка Даруся.

Цією дорогою родина покійної складає щиру подяку отцеві парохові Сергієві Ґар за відслуження похоронних відправ та відпровадження покійну на місце вічного спочинку.

Сердечна подяка отцеві Романові Лаголі за відвідини нашої мами в лікарні та уділення Святих Тайн Єлеопомазання.

Щиро дякуємо родині, приятелям і знайомим за молитви, вислови співчуття, квіти, та численну участь в похоронних відправах.

Щира подяка за дар на Служби Божі та жертви на Фонд Дітям Чорнобиля — що зібрано $3,000.00.

Щира подяка належиться Миколі Переймі за проведення тієї збірки.

Спеціяльна подяка хорові церкви св. Духа за чудові співи в часі відправ.

В часі поминального обіду покійну прощали та зложили співчуття: Соня Остапчук — голова жіночого Т-ва ім. Лесі Українки, де покійна належала від початку його існування, Мирослав Бурий — односельчан і голова Т-ва „Просвіта" ім. Т. Шевченка в Монтреалі, Семен Процишин — голова клюбу Українців Золотого Віку „Дніпро", та Остап Ґельнер — добрий приятель родини. Нехай Господь винагородить усіх вас щедро своїми ласками.

Спи спокійно наша дорога МАМО, БАБЦЮ І ПРАБАБЦЮ.
Царство Небесне тобі і
ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

У глибокому смутку:
дочки — ОЛЕСЯ з мужем МИКОЛОЮ ЧОБИЧ
— СЛАВЦЯ з мужем МИХАЙЛОМ КРУШЕЛЬНИЦЬКИМ
внуки — ДАРУСЯ з мужем МИХАЙЛОМ БЛАГІТКОЮ,
— МИРОСЯ ЧОБИЧ,
— МИХАСЬ КРУШЕЛЬНИЦЬКИЙ з дружиною АРЕТОЮ РАКОЧОЮ,
— ПЕТРУСЯ з мужем КАРЛОМ ДОМБРОЗІО і
— НАДІЙКА КРУШЕЛЬНИЦЬКА
правнуки — АНДРІЙКО і ОЛЕСЬ КРУШЕЛЬНИЦЬКІ і
— МАРЛЕНА ДОМБРОЗІО.

У ЧЕТВЕР, 10-го лютого, керівники АТіТ, найбільшої в ЗСА компанії міжміських телефонних зв'язків, подали до загального відома, що впродовж наступних двох років мають в пляні звільнити 15,000 працівників. Хоч повідомлення про зменшення персоналу не було несподіванкою, то кількість тих, що втратять працю було непередбаченим. Однак таке рішення було зумовлене дальшою втратою клієнтів, яких заманюють новостворені великі підприємства міжміського телефонного зв'язку, такі як МСІ та Спрінт.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

ЩО АДМІНІСТРАЦІЯ НЕ БУДЕ ПОМІЩУВАТИ ЖОДНИХ ОГОЛОШЕНЬ
якщо попередні рахунки
НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів у тій справі не будеться відписувати.

ВСІ РАХУНКИ МУСЯТЬ БУТИ ЗАПЛАЧЕНІ ДО 15 ДНІВ ВІД ДНЯ ПОЯВИ.

Д-р Л. Романків нагороджений золотою медалею В. Перкіна

Золота медаля ім. В. Перкіна, знаменитого англійського винахідника анілінових фарб, який зародив сучасний спосіб забарвлення тканин у текстильній індустрії, є найвищим відзначенням американської хемічної індустрії. Нагороджується нею лише вийняткових науковців-хеміків, які своїми винаходами спонукали створення нової індустрії у світі.

З гордістю відзначаємо, що такою медалею за 1993 рік був нагороджений українець, електрохемічний інженер д-р Любомир Т. Романків. Завдяки його винаходам виникла нова індустрія виробництва магнітних головок для записування, відчитування і зберігання інформацій на твердих дисках сучасного комп'ютера. Знаючи, яке велике значення мають комп'ютери у сьогоднішному змодернізованому житті, усвідомляємо собі важливість вище згаданих винаходів. Вони уможливлюють подальше зменшення комп'ютерів, а притому збільшення їхньої магнітної пам'яти через збільшення густоти запису.

Сьогодні майже кожний персональний комп'ютер, а зокрема „лап топ", вживає тверді диски і магнітні головки, базовані на процесах, опрацьованих д-ром Романковим та його співробітниками.

Д-р Любомир Т. Романків

Спеціяльно для вручення медалі і вшанування д-ра Романкова Американський відділ Товариства хемічних індустрій влаштував величаву імпрезу в готелі Парк Плаза в Ню Йорку. В ній взяло участь понад 250 керівників корпорацій. Корпорацію ІБМ репрезентували: д-р Дж. Армстронг, головний науковець і віцепрезидент, д-р Дж. МекҐрадді, президент дослідного інституту ім. Т. Дж. Ватсона і віцепрезидент та д-ри Р. Ланг і Д. Істман, директори дослідного інституту ім. Т. Дж. Ватсона. Шість загальноамериканських товариств, пов'язаних з хемічною індустрією, були зарепрезентовані їхніми президентами.

З огляду на англійське походження Перкіна та давню традицію, всі присутні були одягнені виключно у формальне вечорове вбрання. Відкриваючи імпрезу, президент Товариств хемічних індустрій д-р К. Р. МекКіннон підкреслив величезний престиж, який має в науковому й індустріяльному світі медаля Перкіна. Від 1906 року нагороджено нею всього 86 науковців; більшість з них — це знані світочі у різних ділянках хемічних наук.

Представляючи д-ра Романківа, д-р МекҐрадді підкреслив, що д-р Романків є одним з перших електрохеміків, який почав працювати в електронічній індустрії і який вніс туди дуже багато надзвичайно вартісних нових ідей: „Фірма ІБМ і Товариство електрохеміків Америки є горді з того, що він є першим науковцем електронічної індустрії, якого Товариства хемічних індустрій відзначають своєю найвищою нагородою". Слід додати, що від нас, що д-р Романків є перший українець, відзначений медалею Перкіна.

Д-р МекҐрадді сказав, що осяги д-ра Романківа подивугідні не лише в ділянці магнітних головок, вони сьогодні мають вплив на процеси, якими будується багато інших компонентів комп'ютера. Д-р Романків був одним з перших спеціялістів, котрий не лише вказував можливості застосування електрохемії в мікроелектроніці, але на ділі довів електрохемічну технологію до такого високого наукового рівня і досконалости, що електрохемічні процеси зараз широко вживаються у виробництві різних компонентів комп'ютера. Інші фірми пильно слідкують за усіми публікаціями і патентами д-ра Романківа і його співробітників. Процеси, побудовані на винаходах д-ра Романківа, вживаються майже усіма фірмами світу, які продукують магнітні головки, а електрохемічні ванни, в яких виготовляють ці головки, часто називають „апаратурою Романківа".

У нього безконечна кількість ідей, — казав д-р МекҐеадді, — тому навколо винахідника постійно скупчується велике число співробітників, які черпають від нього нові ідеї та за його вказівками роблять постійно нові відкриття і поступ. Д-р Романків — талановитий провідник, наділений даром передбачення розвитку науки, за що ІБМ його причислює до невеликої групи „віжінаріс". В 1986 році фірма ІБМ наділила його почестю бути ІБМ феллов. Званням феллов втішається всього 50 науковців у ІБМ.

Після церемоніялу-вручення медалі та бенкету виступив із промовою головний гість вечора, д-р Романків. Згідно з прийнятою традицією, він розповів про свій життєвий шлях, який почався у Жовкві і Львові, і підкреслив своє українське походження. Завдяки моральній підтримці та заохоті з боку батьків, наполегливій праці над собою він закінчив в Едмонтоні гай скул, хемічну інженерію на Альбертійському університеті, з великим успіхом, і дістався на докторські студії до МІТ в Кембриджі, Массачусетс. Підібравши зовсім недосліджену тему для своєї наукової докторської праці, він навчився самостійно промощувати стежки у зовсім нових ділянках у науці. Від проф. Карла Ваґнера, знаного термодинаміка і винахідника німецьких ракет типу V-2, він навчився розв'язувати і інтерпретувати складні проблеми якнайпростішим підходом.

В дослідному інституті ім. Т. Дж. Ватсона в ІБМ впродовж майже 6 років він розбудовував та розвивав підставові знання в ділянках електрохемії і тонких магнітних плівок, щоб опісля застосувати їх для конструювання прототипів перших магнітних головок. „Шлях від винаходу головок до опрацювання процесів, апаратури, а опісля перенесення процесів до виготовлення продукції не був легкий", — розповідав Романків. Структура головок дуже складна, вони мають десять, а то й більше металевих і діелектричних шарів, товщина яких всього 1/20, а то й 1/100 товщини людського волоска. Сам активний елемент в перекрої не більший перекрою людського волоска. Саме тут, казав промовець, застосування комбінацій, вакуумного напилювання і літографії у зв'язку із електрохемією дали пробоєві висліди, яких не можна було б осягнути жодним іншим способом. Для прикладу д-р Романків подав, що величина активного елементу така мала, що коли б склав 100 мільйонів головок, випродукуваних у світі у 1992 році, в один кубок, то він був би величиною всього 6 кубічних сантиметрів, і важив би лише 1,700 грамів.

Д-р Романків закінчив свою промову думками про те, які риси слід науковцеві плекати, щоб зайняти відповідне місце в професійному житті на світовій арені. Він підкреслив важливість добрих підстав у науці, глибокого розуміння проблем, застанови, відкритої думки, самодисципліни, повної відданости та всецілого спрямування усіх своїх змислів на розв'язування проблем. Для порівняння він сказав: „Так як світової кляси музикант мусить віддавати все своє єство та здібності для того, щоб добитися світового рівня і затримати його, так і науковець мусить посвячувати безліч часу, праці, енергії, та все своє єство, всі здібності, щоб дійти до світової кляси і в ній вдержатися".

Нещодавно надійшла додаткова вістка про те, що д-р Романків одержав ще дві інші нагороди та відзначення від ІБМ за один із найбільш популярних винаходів цієї фірми, який він опатентував спільно із д-ром Дейвідом Томпсоном, та за патент найновішого типу магнітних головок, на яких базується найновіша ґенерація магнітних дисководів фірми ІБМ. Найновіші головки поєднують індуктивний спосіб записування та магнітоопірний спосіб відчитування в одній головці. Це забезпечує можливість дальшого згущення інформацій у майбутньому в 100—1000 разів. Ці найновіші головки, забезпечені патентами д-ра Романківа, дали фірмі ІБМ знову першість на ринку магнітних дисководів. Взагалі, завдяки винаходам д-ра Романківа і д-ра Томпсона та їхніх співробітників, фірма ІБМ в ділянці магнітних дисководів посідає перше місце серед інших фірм.

Незважаючи на інтенсивну наукову працю та керівництво відділом електрохемічної технології в ІБМ, д-р Романків знаходить час для громадської праці — він є Головою Головної Пластової Ради, відбуває часті поїздки в Україну в цілях допомоги розбудови Пласту в Україні, та є членом управи НТШ в ЗСА.

Р. Г.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 5-го БЕРЕЗНЯ 1994 р.

Джерзі Ситі, Н.Дж. Управа Відділу УНС 171 подає до відома, що ширші сходини відбудуться о год. 4-ій по пол. в Українському Центрі при 90-96 Fleet St. Порядок нарад: вибір делеґатів на 33-тю Конвенцію Українського Народного Союзу. — Секретар

ПОНЕДІЛОК, 21-го ЛЮТОГО 1994 р.

Ню Йорк, Н.Й. Річні загальні збори 130-го Відділу УНСоюзу Т-ва „Св. Володимира" відбудуться у приміщенні Українського Спортового Клюбу, 122 2-га Авеню, о год. 2:30 по пол. На порядку дня: звіти уступаючої Управи та Контрольної Комісії і вибір нової Управи на 1994-ий рік та вибір делеґата і заступника на 33-тю Конвенцію УНСоюзу. Просимо всіх членів прибути. Після загальних зборів перекуска. — За Управу Атанас Кобрин — голова, Юрій Юрків — секретар

НЕДІЛЯ, 27-го ЛЮТОГО 1994 р.

Bethlegem, Pa. Річні загальні збори 47-го Відділу ім. Ольги Басараб УНСоюзу відбудуться о год. 10:30 ранку в залі української католицької церкви 1826 Kemmore Avenue. На порядку звіти Управи, Контрольної Комісії, вибір нової Управи на 1994 рік. Якщо на означений час не явиться приписана статутом кількість членів, збори відбудуться на півгодини пізніше. По річних зборах будуть місячні, на яких буде вибір делеґатів і заступників на 33-тю Конвенцію УНСоюзу. Просимо членів взяти участь у зборах. — Управа

ПОНЕДІЛОК, 28-го ЛЮТОГО 1994 р.

Торонто, Онт. Канада. 432-ий Відділ УНСоюзу ім. Тараса Шевченка відбуде свої річні збори о год. 7:30 веч. в залі УНО-Захід при 2397 Блюр Стріт. На порядку нарад: звіти за минулий рік, вибір урядовців на 1994-ий рік та вибір делеґатів і заступників делеґатів на 33-тю Конвенцію УНСоюзу. Просимо всіх членів прибути на ці збори. — Управа Відділу УНСоюзу ч. 432

СТЕЙТОВИЙ УРЯД Фльориди доводить, що Федеральний уряд повинен покривати кошти видатків, пов'язаних із перебуванням нелеґальних імігрантів. Від 1980 року Фльорида видає найменше 739 міл. дол. річно тільки на громадські послуги нелеґальних імігрантів тому, що цього вимагає закон країни. Однак з уваги на значно зменшені дотації Федерального уряду стейтам це починає бути надто важким тягарем. Останнім часом до думки уряду Фльориди приєдналися такі стейти як Каліфорнія, Ню Йорк і Тексас. Все ж таки стейтовий уряд Фльориди минулого тижня повідомив, що перестає давати допомогу і піклуватися дітьми, які знаходяться у стейті нелеґально.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

КАТЕРИНА ГАЙДУК член УНС Відд. 358-го Т-ва „Львів" в Пармі, Огайо померла 18-го червня 1993 року на 57-му році життя. Нар. 1935 року на Чернещині, Україна. Членом УНС стала 1970 року. Залишила у смутку мужа Теодора, дочку Дарію Дивін з мужем Джаном, синів Андрія і Юрія з дружиною Джоен. Похорон відбувся 20-го червня 1993 року на цвинтарі св. Андрія в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

З.М. Голубець, секр.

МАРІЯ ВІНДУС-ПОДАРОФ член УНС Відд. 147-го Т-ва св. Михаїла в Аллентавні, Па. померла 9-го липня 1993 року на 96-му році життя. Нар. 14-го січня 1897 року в Ґренцові, Польща. Членом УНС стала 1927 року. Залишила у смутку дочок Стефанію з мужем Алленом Край, Джозефіну з мужем Йосифом Гаммерль, Мілдред Порадоф; синів Миколу і Юрія ; 11 внуків, 7 правнуків і 3-ох пра-правнуків. Похорон відбувся 14-го липня 1993 року на православному цвинтарі св. Марії в Саммит Гілл, Па.

Вічна Їй Пам'ять!

Дженіс Мілінічик, секр.

ІВАН ВУС член УНС Відд. 147-го Т-ва ім. св. Михаїла в Аллентавні, Па. помер 9-го серпня 1993 року на 76-му році життя. Нар. 30-го травня 1917 року в Україні. Членом УНС став 1961 року. Залишив у смутку дружину Катерину (Юринець), синів Юрія й Івана, дочку Марію Плахту з мужем Володимиром; сестер Марію і Анну на Україні і 5 внуків. Похорон відбувся 12-го серпня 1993 року на грек.-кат. цвинтарі св. Івана в Нортгамптоні, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Дженіс Мілінічик, секр.

ЕВА ГАНУЩАК член УНС Відд. 127-го Т-ва ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й. померла 28-го липня 1993 року на 77-му році життя. Нар. 9-го жовтня 1915 року в Україні. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку мужа Дмитра, синів Богдана з дружиною Марією і Михайла з дружиною Моною, внуків: Анну Марію, Лену, Наталію, Волтера, Петра і Ларису. Похорон відбувся 31-го липня 1993 року на цвинтарі св. Матея у Вест Сенека, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Кетлін М. Ленд, секр.

ФЕВРОНІЯ КІНАЛЬ член УНС Відд. 379-го Т-ва ім. св. Юрія в Чикаґо, Ілл. померла 9-го серпня 1993 р. на 73-му році життя. Нар. 1919 року в Бережанщині, Україна. Членом УНС стала 1956 року. Залишила у смутку мужа Михайла, дочку Орисю з внучкою Христиною. В Україні сина Степана з дружиною Евдокією та внуками Петром і Михайлом і правнука Тараска.
Похорон відбувся 11-го серпня 1993 року на цвинтарі св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Ґоляш, секр.

ІВАН ФУРЧАК член УНС Відд. 105-го Т-ва ім. св. Володимира в Філядельфії, Па. помер 17-го серпня 1993 року на 77-му році життя. Нар. 1916 року в Іскані, Перемишль, Україна. Членом УНС став 1951 року. Залишив у смутку дружину Надію, доню Любу Бурчак, внука Андрія Бурчака, внучку Христину Бойко, кузина Петра Фурчака з родиною. Похорон відбувся 19-го серпня 1993 року на католицькому цвинтарі Св. Духа в Гемптонбурґу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

АННА ЛОПАДЧАК член УНС Відд. 149-го Т-ва ім. св. Марії в Лакаванна, Н.Й. померла в серпні 1993 року на 93-му році життя. Нар. 19-го квітня 1900 року в Україні. Членом УНС стала 1948 року. Залишила у смутку дочок Марію з мужем Петром Турчином і Оксану з мужем Іваном Качмариком, 3 внуків 4 правнуків. Похорон відбувся 4-го серпня 1993 року на цвинтарі св. Духа в Лакаванні, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Марія Стецков Дікі, секр.

ВАСИЛЬ ШПАК член УНС Відд. 341-го Т-ва ім. полк. Головінського у Віндзорі, Онт. Канада помер 21-го серпня 1993 року на 71-му році життя. Нар. 1922 року в с. Репехів, пов. Жидачів, Зах. Україна. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку трьох братів і три сестри. Похорон відбувся 23-го серпня 1993 року на цвинтарі Heavenly Rest, Windsor, Ont. Canada.

Вічна Йому Пам'ять!

В. Літинський, секр.

ІВАН СЕНСОН (Сеницак) член УНС Відд. 458-го Т-ва ім. С. Петлюри в Гамілтоні, Онт. Канада помер 16-го серпня 1993 року на 72-му році життя. Нар. 1922 року в селі Михнівці, Україна. Членом УНС став 1972 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочок Анну й Ірку та 6 внуків. Похорон відбувся 19-го серпня 1993 року на цвинтарі Св. Гробу в Бурлінґтоні, Онт. Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

П. Тимків, секр.

АННА Р. ПАЛИВОДА член УНС Відд. 102-го Т-ва ім. свв. Петра і Павла в Клівленді, Огайо. померла 23-го серпня 1993 року на 81-му році життя. Нар. 17-го січня 1912 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала 1930 року. Залишила у смутку Стефана Кавалець, внуків і правнуків і дальшу родину. Похорон відбувся 28-го серпня 1993 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!

Микола Бобечко, секр.

✳ ПРАЦЯ ✳

✳ FUNERAL DIRECTORS ✳

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:
„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐ „Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:
Число Відділу (якщо член УНС) ....
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

Моя НОВА АДРЕСА така:
Ім'я і прізвище ....
Адреса ....
....

На зміну адреси проситься ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.
ПЕРЕВЕДЕННЯ ЗМІНИ АДРЕСИ ТРИВАЄ ВІД 1-2 ТИЖНІВ